

## Hodnocení úrovně vzdělávání u nás a postoje občanů k navrhovaným opatřením ve školství

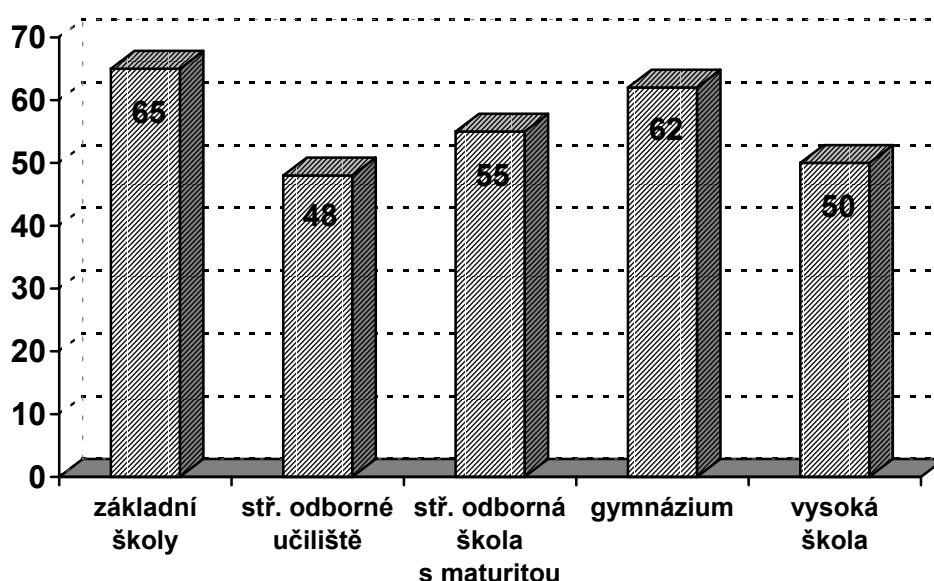
VZDĚLÁVÁNÍ V ČR JE NEJPŘÍZNIVĚJI HODNOCENO NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH A GYMNÁZIÍCH. U ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH ŠKOL JE NEJPŘÍZNIVĚJI HODNOCEN ROZVOJ SAMOSTATNOSTI (51%) A ORIENTACE VE SVĚTĚ (50%), U STŘEDOŠKOLÁKŮ VYBAVENOST ZNALOSTMI (71%), VYSOKÝ (78%) SOUHLAS PANUJE S PŘÍPADNÝM ROZŠÍŘENÍM MOŽNOSTI STUDIA NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH, 65% DOTÁZANÝCH SE VYSLOVILO PROTI ZAVEDENÍ ŠKOLNĚHO NA VŠ A 34% RESPONDENTŮ SOUHLASÍ S NÁVRHEM OMEZIT POČET UČITELŮ A PŘIDAT TĚM ZBÝVAJÍCÍM.

### Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost 2002
Otázky:	OR.1-4
Termín terénního šetření:	23.-30.9.2002
Počet respondentů:	1039
Reprezentativita:	obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Výběr respondentů:	kvótní výběr
Zveřejněno dne:	1.11.2002
Kód tiskové informace:	OR21101
Zpracovala:	Alice Glasová, tel. 266009295

Součástí šetření CVVM byl i blok otázek týkajících se školství. Respondenti nejprve vyslovovali svůj názor na vzdělání na jednotlivých úrovních škol<sup>1</sup>.

Graf č.1: **Úroveň vzdělávání na školách považovaná za dobrou**



Součet hodnot „velmi“+„spíše dobrá“, dopočet do 100% tvoří odpovědi „spíše“+„velmi špatná“ a „neví“.

<sup>1</sup> Otázka: „Kdybyste měl celkově posoudit, jaká je v současné době úroveň vzdělávání na jednotlivých typech škol, řekl byste, že je ....."

Jak vyplynulo z výsledků našeho šetření (viz graf a tabulka 1), **úroveň vzdělávání je nejpříznivěji hodnocena na školách základních (65% kladně ku 17% záporně) a gymnáziích (62% ku 9%)**. Úroveň za dobrou považuje 55% dotázaných na středních odborných školách (18% za špatnou) a 50% (11% za špatnou) na školách vysokých. Nejhuře je viděno vzdělávání na středních odborných učilištích, jež považuje za dobré jen necelá polovina (48%) dotázaných a téměř čtvrtina (24%) je označila za špatné. Je třeba zmínit také poměrně vysoké procento odpovědí „neví“, které se pohybuje přibližně od jedné (základní školy) do dvou pětín dotázaných (vysoké školy).

Tabulka č.1: **Úroveň vzdělávání na školách**

Úroveň vzdělání je na:	velmi dobrá	spíše dobrá	spíše špatná	velmi špatná	Neví	+/-
základních školách	7	58	15	2	18	65/17
středních odborných učilištích	3	45	21	3	28	48/24
středních odborných školách s maturitou	6	49	17	1	27	55/18
gymnáziích	13	49	8	1	29	62/9
vysokých školách	11	39	10	1	39	50/11

100% procent v řádku.

**Aktuální přímá zkušenost<sup>2</sup>** (respondent uvedl, že má nezaopatřené dítě; případně dále, že dítě navštěvuje základní nebo střední školu) se do hodnocení promítla o něco pozitivnějším pohledem na všechny typy škol u lidí, kteří mají nezaopatřené děti. Rodiče s dětmi, které navštěvují základní školu, hodnotili úroveň vzdělávání na těchto školách o něco kritičtěji, než celá populace.

Další dvě otázky sledovaly názory občanů na úroveň dovedností na základních a středních školách. Odpovědi na dotaz: „**Domníváte se, že na základních / středních školách se daří pěstovat a rozvíjet u žáků... ?**“, jsou zachyceny v tabulkách 2 a 3.

Tabulka č.2: **U žáků základních škol je rozvíjena**

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	Neví
<b>samostatnost</b>	9	42	27	6	16
<b>orientace ve společnosti, světě</b>	9	41	26	6	18
<b>sebedůvěra</b>	7	38	29	8	18
<b>kázeň, disciplína</b>	4	25	37	22	12
<b>morální hodnoty</b>	3	23	39	20	15

100% procent v řádku.

**U základních škol je nejpříznivěji hodnocen rozvoj samostatnosti a orientace ve světě (51 resp. 50%). Sebedůvěru** nachází u žáků ZŠ **45%** veřejnosti. **Kázeň, disciplínu a morální hodnoty** se daří pěstovat v rámci povinné školní docházky jen podle 29% resp. 26% dotázaných a **podle 59% lidí právě tyto stránky žákům chybí**.

**U středoškoláků** byla jako další kritérium přidána i péče o potřebné znalosti a právě tato **vybavenost znalostmi je hodnocena nejpříznivěji** – pozitivně ji ocenilo 71% populace. Samostatnosti naučí střední škola studenty podle 59% občanů. Orientaci ve společnosti a sebedůvěru zaznamenává na tomto stupni o něco více než polovina dotázaných (56 resp.51%). Péči o morální hodnoty vnímá u středoškoláků necelá třetina obyvatel (30%) a **rozvoj kázně a disciplíny zde nachází jen necelá čtvrtina (23%) respondentů**, o opaku jsou přesvědčeni tři z pěti dotázaných.

<sup>2</sup> V rámci šetření jsme zjišťovali to, zda respondent má nezaopatřené děti (31%), zda navštěvující základní školu (16% dotázaných) nebo střední školu (12%).

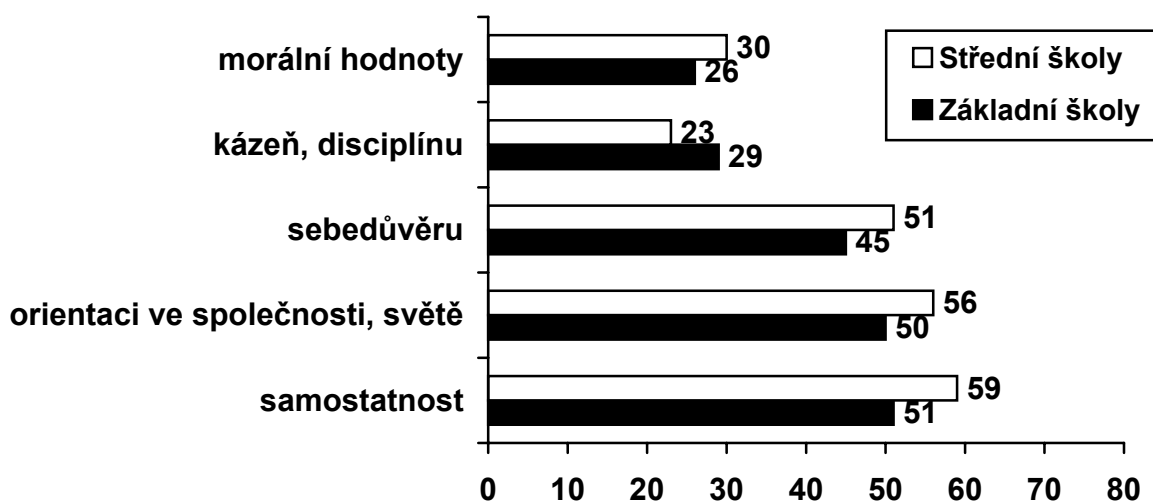
Tabulka č.3: U žáků středních škol jsou rozvíjeny

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	Neví
potřebné znalosti	13	58	9	1	19
samostatnost	12	47	19	2	20
orientace ve společnosti, světě	11	45	19	4	21
sebedůvěra	9	42	23	3	23
morální hodnoty	3	27	34	16	20
kázeň, disciplína	2	21	42	17	18

100% procent v řádku.

Jak vyznívá **vzájemné srovnání dovedností žáků základních a středních škol** prostřednictvím názorů populace, přibližuje graf 2. Na střední škole studenti získávají o něco častěji samostatnost, orientaci ve světě a společnosti, sebedůvěru i morální hodnoty. Na základní škole oproti střední se daří lépe pěstovat kázeň a disciplínu.

Graf č.2: Žáci a studenti získávají v průběhu studia



Součet odpovědí „rozhodně“ a „spíše ano“. Dopočet do 100% tvoří odpovědi „spíše“ a „rozhodně ne“ a „neví“.

Tyto otázky byly položeny už v předchozím roce, a proto můžeme **současné výsledky porovnat s hodnotami z loňska** (viz tabulky 4 a 5).

Tabulka č.4: U žáků základních škol je rozvíjena – porovnání 2001 a 2002

ANO	2001	2002
samostatnost	54	51
orientace ve společnosti, světě	43	50
sebedůvěra	42	45
kázeň, disciplína	30	29
morální hodnoty	30	26

Součet odpovědí „rozhodně“ a „spíše ano“. Dopočet do 100% tvoří odpovědi „spíše“ a „rozhodně ne“ a „neví“.

Tabulka č.5: U žáků středních škol jsou rozvíjeny – porovnání 2001 a 2002

ANO	2001	2002
potřebné znalosti	78	71
samostatnost	63	59
orientace ve společnosti, světě	53	56
sebedůvěra	52	51
morální hodnoty	30	30
kázeň, disciplína	29	23

Součet odpovědí „rozhodně“ a „spíše ano“. Dopočet do 100% tvoří odpovědi „spíše“ a „rozhodně ne“ a „neví“.

U základního vzdělávání se výrazněji posunulo v kladném směru (+7% bodů) hodnocení jen u orientace ve společnosti a světě. V případě středního vzdělání se objevil významnější pokles u rozvoje potřebných znalostí (-7% bodů) a sebedůvěry (-6 %).

V souvislosti s probíhajícími diskusemi o změnách v našem školství zjišťovalo CVVM **postoje občanů k některým navrhovaným opatřením**<sup>3</sup> (viz tabulka 6). Velmi vysoký (78%) souhlas panuje s rozšířením možnosti studia na vysokých školách, přibližně dvě třetiny (65%) dotázaných se vyslovily proti zavedení školného na vysokých školách a jen třetina (34%) respondentů souhlasí s návrhem omezit počet učitelů a přidat těm zbývajícím.

Tabulka č.6: **Postoj k navrhovaným opatřením ve školství**

<b>SOUHLASÍ S:</b>	<b>Rozhodně ano</b>	<b>Spíše ano</b>	<b>Spíše ne</b>	<b>Rozhodně ne</b>	<b>Neví</b>	<b>+/-</b>
<b>Rozšíření možností studia na vysokých školách</b>	41	37	8	2	12	78/10
<b>Nezavádění školného na vysokých školách</b>	36	29	17	8	10	65/25
<b>Omezení počtu učitelů a přidáním těm zbývajícím</b>	11	23	28	21	17	34/49

100% procent v řádku.

<sup>3</sup> Otázka: „**Souhlasíte s těmito opatřeními ve školství?**“